

Veel kinderen schaken op school maar relatief weinig worden lid van een schaakclub. En van die leden haakt tachtig procent binnen vier jaar weer af. De KNSB wil dit bestrijden door de kinderen jonger met schaken kennis te laten maken.

Op een landelijke jeugdschaakbijeenkomst in november, presenteerde de KNSB haar visie op jeugdschaak en een schoolschaakplan voor 6 tot 9-jarigen. Dharma Tjiam, bestuurslid jeugdschaak: 'Of je met deze leeftijdscategorie aan de slag moet gaan, leverde wel discussie op, maar ons plan is voorzichtig positief ontvangen.'

Tjiam: 'Schaken is heel populair, ook bij kinderen. Wel 10.000 kinderen krijgen schaakles op school. In 2012 deden 2.338 teams van 4 kinderen mee aan het scholentoernooi, vanaf de lokale voorronden tot en met het NK, dat zijn 9.352 kinderen. Daar ligt voor de KNSB een enorme kans, maar het aantal kinderen dat lid wordt van een schaakclub blijft daar ver bij achter. Op 1 april 2012 hadden we 5.650 jeugdleden.'

Volgens Tjiam is er een enorme drive bij veel schaakclubs om iets met jeugdschaak te doen en zou dit meer op moeten leveren. De KNSB wil daar de randvoorwaarden voor scheppen. 'In onze jeugdschaakvisie hebben we zaken bijeen gebracht', vertelt Tjiam. 'Zoals wat we weten over talentontwikkeling. Schaken is een 'vroeg-specialisatie' sport. Als je grootmeester wilt worden, moet je jong beginnen. De jeugdschakers die de laatste jaren echt goed zijn worden, zijn allemaal vroeg begonnen.'

'Maar we kijken niet alleen naar topsport. Ook voor de breedtesport is het goed als kinderen jong beginnen', aldus Tjiam. 'Het geeft ze de kans om een redelijk niveau te bereiken. De meeste kinderen zullen het topniveau niet halen. Prima natuurlijk, als ze schaken maar leuk blijven vinden. En misschien blijven ze ook vanwege het sociale aspect, het samen iets doen. Je kunt wat oudere kinderen prima bij de organisatie betrekken.'

Tjiam: 'We willen schaken aanbieden op het moment dat kinderen een hobby kiezen. Als ze al op voetbal, judo en pianoles zitten, ben je te laat. Als ze schaken leuk vinden, moeten ze op hun negende toch wel lid zijn van een schaakclub. Daarom moet je ze er eerder kennis mee laten maken dan we nu vaak doen. Bovendien is de kans dat kinderen voor het georganiseerde schaakleven behouden blijven groter, als ze een bepaald niveau hebben bereikt. Stap 3 zouden ze aan het eind van de basisschool moeten beheersen. We willen de kans vergroten dat ze blijven!'

In het seizoen 2013-2014 gaat de KNSB daarom een landelijk schoolschaaktoernooi organiseren voor 6 tot 9 jarigen, met NK-titels. Tjiam: 'Het gewone NK basisscholen is voor alle groepen, daar wordt in één leeftijdscategorie gespeeld. Dat willen we zeker zo houden, dit toernooi komt erbij. Verder gaan we samen met acht verenigingen die eind januari belangstelling hebben getoond, lokale projecten uitwerken. De verenigingen gaan uitzoeken hoe ze contact kunnen leggen met scholen, of ze trainers kunnen vinden om daar schaakles te geven en of er financiering mogelijk is.'

Tjiam: 'Voor jonge kinderen hebben we de Opstapjes uit de Stappen lesmethode. Ze worden weinig gebruikt (zie staatje) maar zouden juist voor 6-jarigen geschikt zijn. Schaakleraren geven nu aan meestal met Stap 1 te starten omdat de kinderen dat wel aankunnen, maar het trainen van (heel) jonge kinderen is natuurlijk anders dan het lesgeven aan oudere kinderen. Wellicht moeten we het huidige kader ook bijscholen in didactische of pedagogische vaardigheden.'

Naast hulp bij het vinden van kader voor de jonge jeugd en korting op les- en spelmateriaal, stelt de KNSB een startsubsidie beschikbaar van € 200,- voor verenigingen die een nieuw scholenproject 6-9 jaar gaan opstarten. Ook financieren ze een workshop op locatie van mevrouw Elke van Roon van het succesvolle scholenproject in Den Bosch.

Tjiam: 'We willen het enthousiasme dat er is, activeren. Ons idee is lesgeven aan 6 tot 9 jarigen, contact hebben met scholen en aansluiten bij een schaakvereniging. Maar hoe je dat precies doet, moet je lokaal invullen. Het gaat erom de kinderen te verleiden om naar de club te komen. Nodig ze uit om een keer te komen kijken. Duurzaam schaken betekent toch naar een club, vriendjes maken en wat beter leren schaken.'

Tjiam: ‘Op 30 maart presenteren we het nieuwe scholentoernooi en de voorlopige resultaten van de acht verenigingen aan de regionale en verenigingsjeugdleiders. Dit schoolschaakplan is ons initiatief maar het moet door de schaakwereld gedragen worden om het tot een succes te maken. Ik denk dat het dan een heel positieve bijdrage kan leveren aan het aantal jeugdleden.’

Verloop KNSB jeugdleden p 1 april van het jaar

jaar	2008	2009	2010	2011	2012
clubleden	5200	5100	4900	4800	4800
Internetschaakleden	0	200	300	100	150
SpeelZleden	550	1100	1100	800	700
totaal	5750	6400	6300	5700	5650

